

Vastaus valtuustoaloitteeseen ympäristövalvonnan riittävien resurssien varmistaminen ja koulumatkojen turvaaminen Microsoftin datakeskuksen rakennustöiden aikana

Ympäristölautakunta 09.04.2025

148/00.01.03/2025

Vihdin vihreiden valtuustoryhmä on tehnyt valtuustoaloitteen ympäristövalvonnan riittävien resurssien varmistamisesta ja koulumatkojen turvaamisesta Microsoftin datakeskuksen rakennustöiden ajalle (KV 17.3.2025 § 16 liite 7).

Aloitteessa ollaan huolissaan rakennustöihin liittyvien suurien maanainemäärien kuljetuksista ja sijoittamisesta. Aloitteessa tuodaan esille Vihdin luonnon tärkeys ja sen säilyttäminen myös tuleville sukupolville. Aloitteessa ehdotetaan resurssien lisäämistä ympäristövalvontaan rakennusprojektin ajaksi.

Ympäristölautakunta on samaa mieltä, että näin suuren kokoluokan työmaa on aiheuttanut ehkä ennalta ennakoimattoman suuret liikennemäärät ja maanläjitystarpeet. Vaikka näiden järjestäminen onkin lähtökohtaisesti urakkaan valitun urakoitsijan vastuulla ja olisi siten pitänyt huomioida urakkatarjousvaiheessa, on työmaa- ja maankuljetusliikenne aiheuttanut myös kunnan toimintaan lisäresurssitarpeita. Lisäresurssitarpeita aiheutuu myös mm. maanläjityksiin ja louhintaan liittyvien lausuntojen ja ympäristölupatarpeen arviointeihin sekä meluimoitusten käsittelyihin.

Kunnassa kouluteiden vaarallisuutta arvioitaessa käytetään valtakunnallista Koululiitu-ohjelmaa. Koululiitu näyttää eri värein reittien turvattomuuden eri ikäisille tienkäyttäjille. Ohjelma perustuu riskilukuihin, jotka ohjelma laskee mm. tiestön ja liikenteen ominaisuuksien perusteella. Valtakunnallisen ohjelman luokitukset päivittyvät kerran vuodessa Koululiitun toimesta.

Datakeskuksen rakentamisen aiheuttaman liikenteen lisääntymisen vuoksi on käynyt ilmi tarve joustavampaan vaarallisuusluokitusten päivittämiseen. Kuntaan saatiin maaliskuussa Koululiitusta käyttöön laskentataulukko, jolla raskaan liikenteen kasvun vaikutus on mahdollista tiekohtaisesti tarkastella uudestaan. Tarkastelu edellyttää, että kuljetusyksikköön saadaan maanomistajalta/toimijalta tieto raskaan liikenteen vuorokausikohtaisesta määrästä teittäin.

Mikäli kuljetusyksikköön saadaan etukäteen tieto jollekin alueelle suuntautuvasta pidempiaikaisesta runsaasta maanajosta, voidaan maanajon vaikutus teiden riskiluokkiin päivittää ja tarkastaa tarvittavat toimenpiteet koulukuljetusten osalta. Kevään 2025 osalta on kuitenkin käynyt ilmi, että maanajojen suuntautumista ja ajojen kestoa on vaikea etukäteen ennakoida ja saada tietoon. Ympäristöluvan yhteydessä määritelty toiminta-aika ei kerro ajojen ajankohtaa. Maanajoja ajetaan esimerkiksi vain roudan aikaan ja ajojen kestosta tai aloituspäivästä on vaikea saada toimijoilta vahvistusta etukäteen. Ajoja ajetaan eri puolille

kuntaa samanaikaisesti ja Vihdin datakeskuksen lisäksi mm. Espoosta. Pahimmillaan tämä voi tarkoittaa lisästarpeita koulukuljetuksiin yhtäaikaisesti eri puolilla kuntaa, joiden kestoista ei ole varmaa tietoa. Lyhytaikaisiin ja vaihteleviin maanajoihin on koulukuljetuksissa hyvin vaikea reagoida.

Koulukuljetusten lisäämisen mahdollisuudet kunnan koulukuljetuskalustolla riippuvat paljon siitä, mille alueelle tarve muodostuu. Maanajot esimerkiksi sellaisen koulun ympäristössä, jonka läheisyydessä ei normaalitilanteessa ole vaaralliseksi luokiteltuja teitä, voi tarkoittaa useiden kymmenien kuljetusoppilaiden lisästarvetta ja samalla useiden kymmenien jo koulukuljetuksessa kulkevien oppilaiden kuljetuksiin muutostarpeita.

Mikäli maanajojen vaikutuksesta tien tai teiden riskiluokka nousee, on kuljetusyksiköstä käytävä tiekohtaisesti läpi perusopetuksen oppilaiden kotiosoitteet, koulumatkat ja oppilaskohtaiset muutostarpeet koulumatkan osalta. Muutostarpeet voivat tarkoittaa alueen koulukuljetusreittien uudelleen suunnittelun kokonaan tai osittain. Kuljetusyksikön kiireaikoina tällaista äkillistä lisätyötä ei ole mahdollista toteuttaa normaalien työaikojen puitteissa. Myös jo koulukuljetuksessa olevien oppilaiden kuljetusjärjestelyt saattavat vaatia tällaisessa tilanteessa muutoksia, ja esimerkiksi kävelymatka koulukuljetuksen linja-autopysäkillä voi muuttua vaaralliseksi, eikä oppilas voi käyttää enää linja-autoa. Osalla alueista kouluautojen reiteille ei mahdu lisää oppilaita.

Koulukuljetusoikeus on mahdollista toteuttaa kuljetusavustuksen muodossa (kilometrikorvaus), mutta aina huoltajilla ei ole mahdollisuutta kuljettaa lasta.

Kuljetusyksikön näkökannalta rajoittamalla maanajot koulujen aloitus- ja lopetusaikojen ulkopuolelle voisi mahdollistaa turvallisemman liikkumisen koulumatkoilla. Lisäksi ajoajoista olisi hyvä keskustella maanomistajan / toimijan kanssa ennen ajoihin ryhtymistä.

Ympäristötoimi ja kuljetusyksikkö ovat järjestämässä tapaamisen toimijoiden kanssa, jossa selvitetään mahdollisuutta saada maanajojen ajankohdat, määrät ja reitit etukäteen tietoon. Lyhytkestoisten maanajojen osalta reagointi koulukuljetuksissa on kuitenkin vaikeaa.

Liikenneturvallisuus on urakoitsijan vastuulla ja sitä valvoo ensisijaisesti poliisi.

Yhteistyössä viranomaisten kanssa pyrimme löytämään keinoja, joilla voimme edelleen vähentää rakennustöiden haittavaikutuksia ja toimia ympäristöä kunnioittaen. Työmaan kesto on pitkäaikainen ja vaatii tehokasta valvontaa, tiedottamista sekä lisääntyvää asiakaskyselyihin vastaamista ympäristövalvonnalta.

Vihdin kunnassa haluamme myös parantaa tiedottamista ja avoimuutta maanläjityksiin liittyen. Ympäristölautakunta ehdottaakin yhden

lisähenkilöresussin palkaamista ympäristövalvontaan vuoden määräaikaiseen virkaan. Palkattavalla henkilöllä olisi oltava sekä ympäristö, että geopuolen kokemusta, jotta hän voisi itsenäisesti käsitellä kuntaan tulevia maa-ainesasioita. Lisäksi palkattava henkilö toimisi ympäristövalvonnan ja kuljetusyksikön välillä pitäen kuljetusyksikön ajantasalla kunnan alueella tapahtuvista ja suunnitelluista maanajoista.

Valmistelija	Sari Brusila etunimi.sukunimi(at)vihti.fi, p. 050 511 4202
Esittelijä	Ympäristöpäällikkö Sari Brusila
Ehdotus	Ympäristölautakunta päättää esittää kunnanhallitukselle edelleen esitettäväksi valtuustolle, että <ol style="list-style-type: none">1. ympäristövalvontaan palkataan lisäresurssi vuoden määräajaksi.2. valtuusto katsoo aloitteen loppuunkäsitellyksi.
Päätös	
Tiedoksi	